

Kun Jeesus tuli lähemmäksi ja näki kaupungin, hän puhkesi itkuun sen tähden ja sanoi: "Kunpa sinäkin tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on! Mutta nyt se on sinun silmiltäsi kätkeyty. Vielä tulet näkemään ajan, jolloin viholliset rakentavat ympärillesi vallin, saartavat sinut ja käyvät kimppuusi joka puolelta. He murskaavat maan tasalle sinut ja sinun asukkaasi. Sinuun ei jätetä kiveä kiven päälle, koska et tajunnut etsikkoaikaasi." Jeesus meni temppeliin ja alkoi ajaa ulos niitä, jotka siellä kävivät kauppaa. Hän sanoi heille: "On kirjoitettu: 'Minun huoneeni on oleva rukouksen huone.' Mutta te olette tehneet siitä rosvojen luolan." Hän opetti sitten joka päivä temppelissä. Ylipapit, lainopettajat ja muut kansan johtomiehet miettivät, miten raivaisivat hänet pois tieltä. He eivät kuitenkaan keksineet, mitä tehdä, sillä koko kansa oli jatkuvasti Jeesuksen ympärillä kuuntelemassa häntä.

Minä muistan ajan, jolloin minulla oli etsikkoaika. Kävin rippikoulua, kun tunsin, että Jumala kutsui minua tavalla, jota en voinut sivuuttaa. Minun oli päätettävä, kuuluisiko jatkossa elämään Jumala vai ei.

Etsikkoaika voi olla tällainen henkilökohtainen, yhden ihmisen kokemusmaailmaan kuuluva asia, mutta päivän evankeliumissa puhutaan kokonaisen kaupungin etsikkoajasta. Eikä minkä tahansa kaupungin, vaan maailman vanhimpiin kaupunkeihin kuuluvan Jerusalemin etsikkoajasta, kaupungin, joka on ollut vuosisatoja ja vuosituhansia juutalaisten ja israelilaisten pyhä kaupunki.

Jeesus valittaa, että Jerusalemi ei tajunnut omaa etsikkoaikaansa. Kaupunki, jonka kuningas Daavid valloitti jebusilaisilta; kaupunki, jonne Salomo rakennutti Jumalalle temppelin; kaupunki, joka kuningas Hiskian aikana oli joutua assyrialaisien valloittamaksi niin kuin kaikki muutkin Juudan kaupungit, mutta joka ihmeellisellä tavalla pystyi pitämään puolensa lukumääräisesti ylivoimaista hyökkääjää vastaan; kaupunki, jonka babylonialaiset lopulta onnistuivat valtaamaan ja veivät sen asukkaat pakkosiirtolaisuuteen; kaupunki, joka pitkän hiljaiselon jälkeen kohosi jälleen merkittäväksi kaupungiksi, varsinkin kuningas Herodeksen aikaan, kun hän rakennutti kaupunkiin monia julkisia, näyttäviä rakennuksia. Eikö tällä kaupungilla ollut mitään muuta etsikkoaika?

Jeesuksen valitus osoittaa, miten keskeinen asema hänellä on pelastushistoriassa. Hän on ajan keskus. Jeesuksen keskeisyys näkyy yhä länsimaiden perinteisessä ajanlaskussa, jossa vuosia on laskettu ennen ja jälkeen Kristuksen syntymän. Tämä on taustana Jeesuksen valitukselle, että Jerusalemi ei tajunnut etsikkoaikaansa. Varmasti Jerusalemissa oli ollut erilaisia etsikkoaikoja myös aiemmin, mutta nyt oltiin aikakausien polttopisteessä. Oli tullut nyt tai ei koskaan -tilanne.

Tilanne meni äkkiä ohi. Jerusalemi hukkasi tilaisuutensa, joten Jeesus itkien valitti hänelle rakkaan kaupungin tulevaa kurjaa kohtaloa: "Vielä tulet näkemään ajan, jolloin viholliset rakentavat ympärillesi vallin, saartavat sinut ja käyvät kimppuusi joka puolelta. He murskaavat maan tasalle sinut ja sinun asukkaasi. Sinuun ei jätetä kiveä kiven päälle, koska et tajunnut etsikkoaikaasi."

Nykyisessä raamatunkäännöksessä tämä on ainoa kohta, jossa mainitaan etsikkoaika. Näin siinä korostuu tuomio. Mutta etsikkoaika voi lähestyä toisestakin suunnasta. Tätä puolta etsikkoajasta havainnollistaa kertomus laupiaasta samarialaisesta. Se antaa nimittäin yhden vastauksen siihen kysymykseen, miksi jotkut hylkäävät etsikkoaikansa ja miksi jotkut toiset tarttuvat tilaisuuteen. Eräs mies oli matkalla Jerusalemissa Jerikoon, kun rosvojoukko yllätti hänet. He ryöstivät hänen omaisuutensa ja vaatteensa väkivaltaa käyttäen. Ryöstön uhri jäi verisenä ja lähes alastomana makaamaan tien viereen. Paikalle tuli ensin pappi ja sitten leeviläinen, jotka molemmat näkivät hänet, mutta he kiersivät hänet ja menivät ohi. Se oli papille ja leeviläiselle nyt tai ei koskaan –

tilanne. Se oli hetki, joka määrittäisi sen, mihin suuntaan heidän jumalasuhteensa alkaisi kehittyä. Se oli heille etsikon hetki.

Entä ryöstön uhri? Hänen kannaltaan kyseessä oli nyt-hetki. Hän näki kaksi oman uskontonsa edustajaa, mutta molemmat kiersivät hänet ja jättivät hänet makaamaan tielle oman onnensa nojaan. Mitä tuo mies tämän jälkeen ajatteli papeista ja leeviläisistä? Mitä hän olisi ajatellut, jos hän olisi myöhemmin kuullut, kuinka hänet tielle jättänyt temppelepappi olisi puhunut lähimmäisen rakastamisesta ja velvollisuudesta muistaa leskiä, orpoja ja muukalaisia?

Pappi ja leeviläinen menivät ohi, mutta kolmas kerta toden sanoo. Paikalle tuli samarialainen, jonka tuli sääli uhria. Hän meni miehen luo, antoi hänelle ensiapua sen aikaisin välinein ja vei hänet läheiseen majataloon toipumaan. Hän toimi oikein, mutta miksi? Pappi ja leeviläinen olisivat olleet todennäköisempiä auttajia, sillä samarialainen kuului kansaan, jonka kanssa juutalaisilla oli verisiäkin yhteenottoja. Oli epätodennäköistä, että juuri hän sattuisi olemaan se, joka auttaa ryöstön uhria. Mutta miksi hän pysähtyi auttamaan? Mikä antoi hänelle sen sisäisen motivaation, että hän toimi oikein?

Kertomus ei anna mitään muuta selitystä kuin, että samarialaisen tuli miestä sääli. Sääli oli se sisäinen mielen liikahdus, joka sai hänet toimimaan. Sääli teki hänestä Kristuksen kaltaisen. Kun Jeesus näki spitaalisen miehen, joka pyysi Jeesusta puhdistamaan hänet, Jeesuksen tuli häntä sääli. Tai kun Jeesus rantautuessaan näki väkijoukon odottamassa häntä, hänen tuli heitä sääli, sillä he olivat kuin lammaslauuma ilman paimenta. Näin etsikkoajasta avautuu toinen puoli. Se on aikaa, jolloin Jumala erityisellä tavalla säälii ihmistä.

Sääli on sana, jolla on suomenkielessä rasitteensa. Kukapa haluaisi olla säälittävä. Katsotaanpa silti, miten sanaa laupiaan samarialaisen kertomuksessa käytetään. Kun pappi ja leeviläinen kulkivat ryöstön uhrin ohi, heillä saattoi olla säälin tunteita miestä kohtaan, mutta nuo tunteet eivät saaneet heitä auttamaan miestä. Näin heillä oli jonkinlainen säälin esiaste, joka ei koskaan kypsynyt varsinaiseksi sääliksi, sillä sääliä seuraa toiminta. Sääli on tekemistä, toimimista, asioihin tarttumista. Kun Jeesus sääli, hän toimi. Kun Jumala säälii, hän toimii. Jos onkin ikävää olla ihmisten silmissä säälittävä, tilanne on aivan toinen, jos on Jumalan silmissä säälittävä. Silloin on sellainen, jota Jumala käy auttamaan.

Sana sääli voidaan toki korvata. Niin tekee myös mies, jolle Jeesus kertoi laupiaasta samarialaisesta. Jeesus kysyi mieheltä, kuka kolmesta ryöstön uhrin nähneestä kulkijasta oli hänen lähimmäisensä? Mies vastasi: Se, joka osoitti hänelle laupeutta. Sääliminen on laupeutta, diakoniaa, armollisuutta, hyvän tekemistä, lähimmäisenrakkautta. Etsikkoaika on siten aikaa, jolloin Jumala aivan erityisellä tavalla antaa ihmisen tai kaupungin tai kokonaisen kansan kokea sääliään, laupeuttaan, armollisuuttaan, rakkauttaan.

Paavali muistuttaa, että Jumalan hyvyys johtaa kääntymiseen. Ei kääntymiseen johda pelottelu niillä kauheuksilla, joita tapahtuu, jos ei tartu etsikkoaikana tarjottuun tilaisuuteen. Ei Jumala pelotellut minua, kun oli minun etsikkoaikani. Ei Jeesuskaan pelottele Jerusalemiä, vaan itkee, koska hän säälii Jerusalemiä. Hän säälii kaupunkia, joka kääntää hänelle selkänsä ja surmaa hänet. Hän säälii niitä, jotka vihaavat häntä. Hän säälii kaupunkia, joka on Jumalan silmäterä, mutta jonka hyväksi hän ei voi tehdä tämän enempää. Hän säälii kaupunkia, jonka ympärille roomalainen sotapäällikkö ja tuleva keisari Titus rakennutti vallin. Sitä avuksi käyttäen hyökkääjät saartoivat kaupungin, näännyttivät sen asukkaita nälkään ja lopulta kävivät sen kimppuun joka suunnalta.

Aivan kuin Jeesus näkisi jo kaupunkiin ryntäävät roomalaiset silmiensä edessä, kun hän itkien valittaa: ”Kunpa sinäkin tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on!” Siitä etsikkoajassa on

kysymys. Missä sinun turvasi on? Kun Jeesus kertoi laupiaasta samarialaisesta, Jerusalemi oli pystyssä. Niinpä pappi ja leeviläinen riensivät hakemaan sieltä turvaa. He pelkäsivät pysähtyä auttamaan, koska he pelkäsivät oman turvallisuutensa puolesta. He uskoivat, että he olisivat Jerusalemissa turvassa. Myös juutalaisen historioitsijan Flavius Josefuksen kuvaus juutalaisten ja roomalaisten välisestä sodasta, joka päättyi Jerusalemin valtaamiseen ja temppelin hajottamiseen kivi kiveltä, antaa juutalaisista sellaisen kuvan, että he pitivät Jerusalemiä valloittamattomana turvapaikkana. Ei Assyrian kuningaskaan kaikkine mahtavine joukkoineen pystynyt voittamaan lopullisesti Juudan kuningasta Hiskiaa, kun tämä oli vetäytynyt Jerusalemiin. Eikö vastaava ihme voisi tapahtua uudestaan. Siinähan roomalaiset yrittävät päästä Jerusalemiin. Ei se onnistu. Näin jerusalemilaiset turvautuivat Jumalan sijasta itse kaupunkiin.

Sen sijaan laupiaalle samarialaiselle Jerusalemi oli vieras kaupunki. Hän ei ollut sinne tervetullut, joten hänen oli löydettävä turvaa muualta. Hän sai turvaa Jumalasta, uskosta siihen, että Jumala pitää hänestä huolen. Siksi hän ei pelännyt, kun hän näki ryöstö uhrin. Sääli voitti pelon. Rakkaus lähimmäistä kohtaan voitti pelon. Häntä lähimmäisen puolesta voitti huolen omasta turvallisuudesta. Koska hän ei pelännyt, hän pysähtyi auttamaan.

Kunpa sinäkin tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on! Jeesus opetti puhuttelemaan Jumalaa isäksi, joka on taivaassa. Siellä on sinun turvasi. Sinun turvasi, sinun elämäsi kannattelevat voimat ovat Jumalassa, joka on Isä. Millainen hän on, sen opit tutkimalla Jeesuksen toimintaa. Hän opetti Galileassa ja Jerusalemissa kulkiessaan, mitä on se sääli, jolla Jumala meitä säälii, armahtaa ja rakastaa. Rakastavaan, säälivään Jumalaan uskoen nouskaamme tunnistamaan yhteinen kristillinen uskomme: